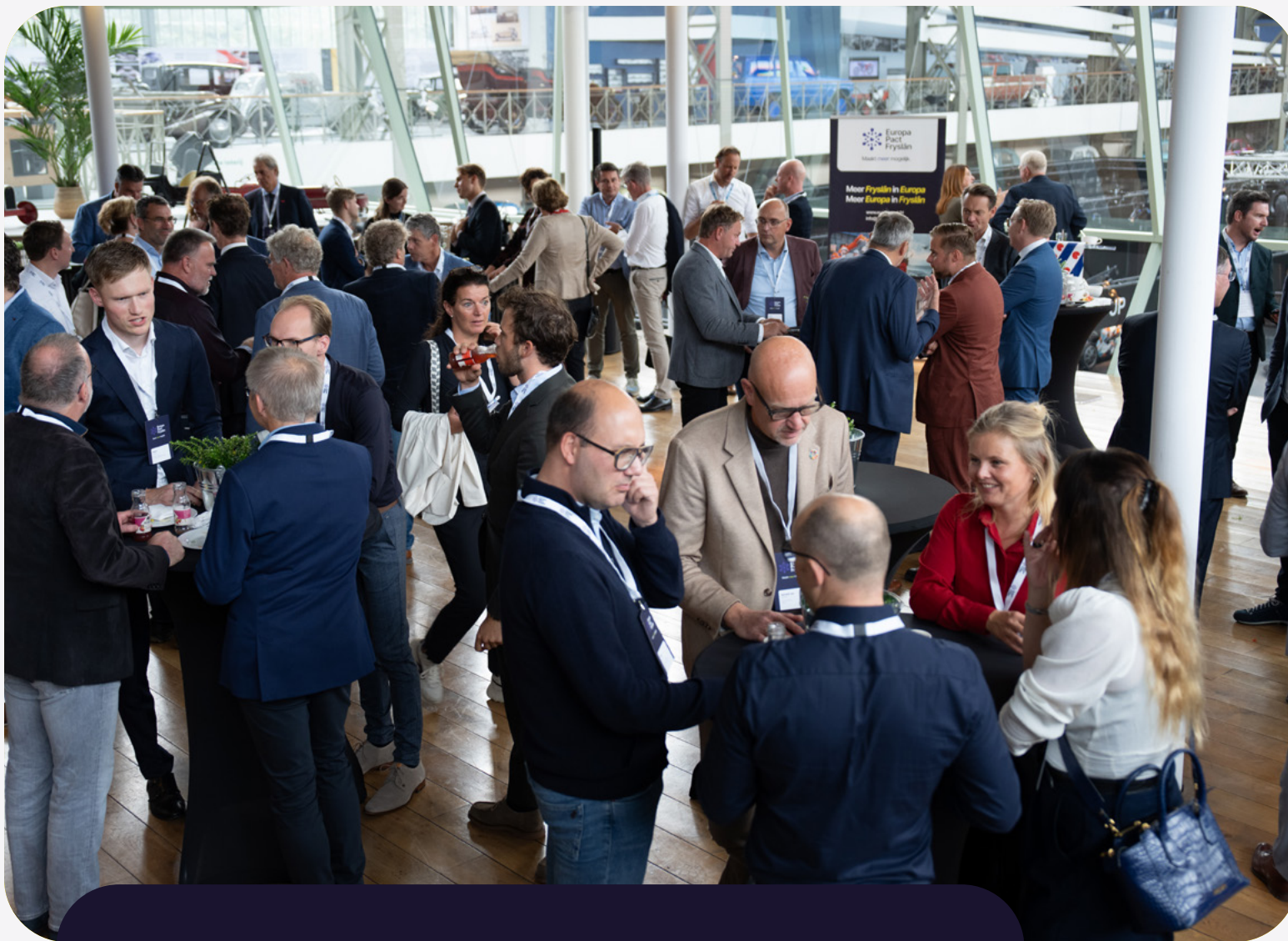

Jaarplan 2026

EuropaPact Fryslân

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting	Pagina 3
H1. Inleiding	Pagina 5
H2. Korte terugblik 2025 (stand van zaken t/m 13 november 2025)	Pagina 6
H3. Doelstellingen en visie	Pagina 9
H4. Speerpunten 2026	Pagina 13
4.1 Thematische prioriteiten in 2026	Pagina 15
H5. Activiteiten 2026	Pagina 17
5.1 Ondersteuning van de ontwikkeling van projectvoorstellen	Pagina 18
5.2 Ontwikkeling kennis en vaardigheden	Pagina 19
5.3 Netwerkfunctie	Pagina 21
5.4 Communicatie	Pagina 21
H6. Het EPF ná 2027	Pagina 23
H7. Organisatie en financiën	Pagina 25
7.1 Governance	Pagina 26
7.2 Organisatie	Pagina 26
7.3 Begroting 2026	Pagina 27

Managementsamenvatting

2026 is het voorlaatste jaar van de huidige termijn van het samenwerkingsverband EuropaPact Fryslân (EPF) en ook het voorlaatste jaar van de huidige Europese programmaperiode (2021-2027). De Europese Commissie heeft in juli 2025 haar voorstellen gepresenteerd voor de volgende programmaperiode (2028-2034), waardoor we in een periode terechtkomen van de 'laatste rondes' van lopende programma's en vooruitkijken naar en voorbereiden op de nieuwe programma's.

2025 markeert wat het EPF betreft een jaar waarin de vraag naar ondersteuning en vouchers voor projectaanvragen is blijven groeien met name vanuit het bedrijfsleven. Ook zien we meer projecten ontwikkeld worden waarbij het bedrijfsleven samenwerkt met kennisinstellingen. Wel markeert 2025 een teruggang in aanvragen vanuit gemeenten. Dit is onder meer te wijten aan de financiële uitputting van bij de overheden populaire Interreg-programma's Noordzee en Noordwest-Europa en de beperkte beschikbare uitvoeringscapaciteit door eerder goedgekeurde Europese projectaanvragen. Op bedrijven gerichte programma's zoals het EFRO-programma van Noord-Nederland en het innovatie-onderdeel van het Interreg-programma Deutschland-Nederland, maar ook EU-brede

programma's als Horizon, I3 en COSME beschikken nog over budget voor 2026-2027, waardoor er voor Friese bedrijven en kennisinstellingen nog voldoende kansen bestaan voor een Europese subsidie.

In 2026 gaan we door met het aanjagen van Europese projecten en het ondersteunen van Friese organisaties met advies en vouchers bij de ontwikkeling van hun projectideeën tot concrete aanvragen. De vouchers worden verstrekt via een provinciale subsidieregeling die in februari 2026 afloopt en dient te worden verlengd. Het afgelopen jaar heeft een aantal inzichten opgeleverd bij de beoordeling van aanvragen, die om een aanpassing van de regeling vragen. Het gaat hier om een minder grote wijziging als begin 2025, maar nu meer bedrijven gebruik maken van de regeling, blijken sommige regels in de praktijk minder goed uitvoerbaar. De huidige regeling eindigt op 28 februari 2026. Met oog daarop werd in het najaar van 2025 een evaluatie uitgevoerd met hulp van een stagiaire van de RUG. De evaluatie vormt de basis voor de wijzigingsvoorstellen voor de nieuwe regeling.

In 2026 staat ook weer de organisatie van een werkbezoek van de Friese delegatie aan Brussel op de agenda. Dit werkbezoek vindt plaats tijdens de

[Lees verder op de volgende pagina](#)

Managementsamenvatting

Europese Week van Regio's en Steden (EWRC) in de week van 12 t/m 15 oktober 2026. Het bezoek focust zich op de voortgang van de (onderhandelingen over de) nieuwe Europese programma's, maar richt zich ook op de werking van de EU en de raakvlakken met lokaal beleid voor nieuwe wethouders, die na de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2026 aantreden.

Het jaarlijkse werkbezoek maakt onderdeel uit van het vergroten van het Europa-bewustzijn in de regio. In 2025 werd hiervoor voor het eerst een webinar uitgezonden, met als speciale doelgroep de Raadsleden. In 2026 herhalen we deze actie als introductie voor nieuwe Raadsleden in de Europese kansen en het EPF.

In 2026 wordt doorggegaan met het organiseren van kennissessies over Europese aangelegenheden, zoals voor financial controllers van EU-projecten, en wordt een start gemaakt met intervisie- bijeenkomsten gericht op de ontwikkeling als Europa-coördinator en het verankeren van Europa in organisaties. Volgens het startdocument voor de Friese Projecten-machine (december 2020) draagt iedere partner zorg voor inbreng in het samenwerkingsverband, borging in de interne organisatie en voor communicatie/promotie en het betrekken van stakeholders. Inmiddels heeft een groot deel van de partners een Europa-coördinator

in de eigen organisatie aangesteld. Bij veel beginnende coördinatoren bestaat behoefte om te leren van collega's die al langer in functie zijn en die bepaalde stappen hebben gezet in het verankeren van Europa in de eigen organisatie en communicatie richting lokale betrokkenen. De kennisdeling wordt opgepakt in nauwe samenwerking met de Thorbecke Academie van NHL Stenden, die een leergang opzet voor Friese Europa-coördinatoren.

Met oog op de inbreng vanuit de partners maakt het uitvoeringsteam van het EPF in 2026 een ronde langs alle deelnemende partijen. Het gaat hierbij om de presentatie van de diensten van het EPF, het ophalen van (project)ideeën, maar ook het adviseren over de wijze waarop Europa in de organisatie verankerd kan worden. De sessies bij de partners betreffen maatwerk, aangezien sommige organisaties Europa al hebben staan in de organisatie, terwijl andere organisaties nog zoekende zijn.

In 2026 bereiden we ook de volgende fase van het samenwerkingsverband voor door de uitkomst van het besluit van de Algemene Vergadering van 8 december 2025 verder uit te werken. De partners nemen in 2026 intern het besluit over hun deelname aan de nieuwe samenwerkingsovereenkomst, waartoe in 2027 de ondertekening plaatsvindt.

Bovenstaande acties en werkzaamheden dragen bij aan het ontwikkelen van het EPF tot een Fries kenniscentrum voor Europese subsidiemogelijkheden. Deze doelstelling is geformuleerd tijdens de uitwerking van het advies uit de evaluatie van het EPF over de periode ná 2027 en uitgewerkt in de nieuwe narratief: "Het EPF is een kenniscentrum dat op basis van een gezamenlijke en gedragen Europa-agenda doet aan deskundigheidsvorming en partijen uit de triple helix rond het thema Europa bij elkaar brengt. Het uiteindelijke doel is de ontwikkeling van de Friese regionale economie in brede zin. De insteek van het EPF is thematisch en heeft tot doel om partijen bij elkaar te brengen door bewustwording over en kennis van Europa te vergroten, mensen met een aanvraag te helpen, service te verlenen."

H1. Inleiding

Na een voorzichtige start in 2022 groeit het Europa-Pact Fryslân in zijn rol als Fries kenniscentrum voor Europese subsidiemogelijkheden. Het EPF verbindt Friese partijen aan Europese subsidieprogramma's en biedt een platform voor kennisdeling en -uitwisseling. Op beide fronten kunnen nog stappen gemaakt worden, die we in 2026 met hulp van de provincie Fryslân, de Friese gemeenten, de Friese kennisinstellingen en andere Friese organisaties willen zetten.

Dit jaarplan geeft een overzicht van de activiteiten en doelstellingen die het EPF in 2026 uitvoert en in samenwerking met zijn partners wil bereiken. Fryslân wordt steeds breder Europa-bewust en weet de weg naar Europese subsidiemogelijkheden steeds beter te vinden, de grote belangstelling voor het

jaarlijkse werkbezoek aan Brussel en de toename in het aantal voucheraanvragen voor met name projectontwikkeling zijn hiervan het bewijs. De unieke Friese samenwerking vindt zijn weerklank bij andere provincies en ook het ministerie van Economische Zaken. Een goede basis voor een vervolg, tijdens de laatste twee jaren van de huidige Europese programma-periode (2026-2027) en de daaropvolgende Europese programmaperiode (2028-2034).

Hieronder wordt eerst kort teruggekeken op de werkzaamheden en resultaten in 2025. Daarna volgen de acties en doelstellingen voor het jaar 2026. Op het einde van het jaarplan is de begroting voor 2026 opgenomen.

H2. Korte terugblik 2025 (stand van zaken t/m 13 november 2025)

H2. Korte terugblik 2025 (stand van zaken t/m 13 november 2025)

2025 laat een verschuiving zien in de aanvragers van vouchers voor projectontwikkeling. Waren het in 2023 en 2024 – de eerste twee jaren van de EPF-subsidie-regeling – vooral gemeenten en maatschappelijke organisaties die vouchers aanvroegen, en een enkele onderneming; in 2025 waren het met name bedrijven die een aanvraag voor advies en/of een voucher indienden. We zien dan ook een verschuiving in de programma's waarvoor vouchers worden aangevraagd: werden in het begin van het EPF veel Interreg-projecten met vouchers voorbereid, in 2025 zijn vooral EFRO-aanvragen vanuit het EPF ondersteund.

Niet alleen zagen we in 2025 een verschuiving in de partners die een voucher aanvragen, ook het aantal aanvragen is in vergelijking met 2023 en 2024 gestegen. In totaal is per 13 november 2025 voor een bedrag van €169.020 aan vouchers verstrekt en is voor een bedrag van €281.507 nog bij de provincie Fryslân, de penvoerder van het samenwerkingsverband, in behandeling. Hierdoor komen we uit op een totaal van: €450.527 aan vouchers die onder de gewijzigde, in april 2025 geopende subsidieregeling is aangevraagd en de aanvragen komen nog steeds binnen. Het EPF bereikt steeds meer partijen en ziet de vraag naar ondersteuning groeien. Stap voor stap vindt Fryslân zijn weg in Europa.

Fryslân vindt ook zijn weg naar Brussel toe. In oktober 2025 werd voor de derde keer door het EPF een werkbezoek aan Brussel georganiseerd tijdens de Europese Week van Regio's en Steden (EWRC). Daarmee is een traditie geboren, die in 2026 wordt voortgezet. In 2025 bestond de Friese delegatie uit meer dan 150 man en vrouw sterk. Het bezoek stond in het teken van de kansen die de huidige Europese programmaperiode (2021-2027) nog biedt en van de voorstellen van de Europese Commissie voor de periode ná 2027. Hierbij werd in gesprekken met de Nederlandse Permanente Vertegenwoordiging bij de EU (NL PVEU) en met Nederlandse Europarlementariërs aandacht gevraagd voor de rol en inbreng van decentrale overheden in de voorbereiding en uitvoering van het Nationale Regionale Partnerschapsplan (NRPP), waar volgens het voorstel van de Europese Commissie vanaf 2028 de regio-, landbouw- en migratiefondsen onder komen te vallen.

Het werkbezoek diende om het Europa-bewustzijn te vergroten. In 2025 werden ook twee netwerkbijeenkomsten georganiseerd, 10 april in Franeker en 8 december in Wolvega. In Franeker stond de samenwerking met Duitsland centraal met presentaties over de Eems-Dollard regionale samenwerking (EDR) en het Interreg A Deutschland-Nederland programma.

[Lees verder op de volgende pagina](#)

H2. Korte terugblik 2025 (stand van zaken t/m 13 november 2025)

In Wolvega trad wvd. Vertegenwoordiger van de Europese Commissie in Nederland, Cecilia Thorfinn, op als gastspreker. In 2025 is gestart met het organiseren van sessies voor kennisdeling en -uitwisseling voor financial controllers van Europese projecten.

Onderdeel van het vergroten van het Europa-bewustzijn blijven de Europe Ready trainingen. Deze inleidende training in het Europese beleid en de daaraan verbonden Europese programma's werd in 2025 drie-maal gehouden. Zagen we in 2024 al een lichte daling in het aantal deelnemers, is in 2025 de belangstelling wederom afgenomen. Geconcludeerd mag worden dat de doelgroep voor de algemene inleiding in Europa voor een groot deel is bereikt en dat er nu behoefte is aan meer maatwerk, bijvoorbeeld per sector, of organisatie. Hierop is in 2025 al ingespeeld met meer maatwerksessies bij de gemeenten Heerenveen en Weststellingwerf.

In 2025 is veel aandacht besteed aan de communicatie naar de doelgroepen van het EPF. De in het najaar van 2024 gestarte LinkedIn-campagne voor bedrijven is in 2025 voortgezet, al was het op een minder intensief niveau. Begin 2025 is de hernieuwde website gelanceerd; eind 2025 wordt de Engelse versie van de website ververst. Ook is een brand movie opgenomen, mede met oog op de LinkedIn-campagne. In juli werd een webinar uitgezonden, waarbij vooral

gefocusd werd op de Raadsleden. Onder leiding van moderator Evelien Bouma gingen wethouder Marja van der Meer (gemeente Waadhoeke), Jurgen Elshof (MKB Noord-Nederland) en Bas van den Barg (programma- manager EPF) met elkaar in gesprek welke kansen Europa biedt voor gemeenten en hun partners. Ook lichtten twee projectleiders hun Europese projecten toe, die met een voucher zijn voorbereid (Blauhús en Paludi & Bouw). Het webinar was een succes en wordt ook in 2026 herhaald om nieuwe Raadsleden over het Europa en het EPF te informeren.

In 2025 is een ambtelijk en bestuurlijk traject doorlopen als follow-up van de evaluatie van het EPF in 2024. Een bestuurlijke commissie heeft met ambtelijke input een voorstel uitgewerkt voor de voortzetting van het EPF ná 2027. Dit heeft in de Algemene Vergadering van december 2025 tot een besluit geleid om het EPF in 2028 voort te zetten, parallel aan de nieuwe Europese programma- periode (2028-2034). De twee doelstellingen van het EPF – het vergroten van het Europa-bewustzijn in de regio en het ondersteunen van meer en betere Friese projectaanvragen voor Europese programma's – blijven hierbij onveranderd.

H3. Doelstellingen en visie

H3. Doelstellingen en visie

In 2022 zijn we gestart met het EPF, het Friese samenwerkingsverband voor en met Europa om Fryslân Europa-bewuster te maken en om meer EU-subsidies naar Fryslân te halen. Fryslân heeft Europa veel interessante innovaties, kennis en kunde te bieden, maar Fryslân kan ook nog veel (meer) uit Europa halen. Om meer uit Europa te halen is het ten eerste nodig dat het Europa-bewustzijn in de regio wordt verbreed en dat vervolgens Friese organisaties met partners in Fryslân, Noord-Nederland of elders in Europa, projecten bouwen die bijdragen aan de brede welvaart in Fryslân.

EPF zet in op het creëren van de juiste randvoorwaarden waardoor Friese organisaties (gemeenten, bedrijven, maatschappelijke organisaties, onderwijs- en kennisinstellingen) beter in staat zijn alle benodigde stappen voor Europese projectontwikkeling te doorlopen. Voor de minder ervaren organisaties betekent dit vooral inzetten op het aanbrengen van focus in hun doelstellingen, het helpen formuleren van project-ideeën, het vinden van potentiële samenwerkingspartners en het op peil brengen van het algemene kennisniveau over Europa. Voor de meer ervaren organisaties betekent dit ondersteuning bij het formuleren van grotere projecten – bij voorkeur als leadpartner

– en/of het uitbreiden van het portfolio met projecten binnen een ander programma of op een ander thema. Deze inzet moet bijdragen aan het behalen van de doelstelling om als Fryslân in de huidige Europese programmaperiode (2021-2027) €130 miljoen aan Europese subsidies binnen te halen.

Met oog op de inbreng vanuit de partners maakt het Uitvoeringsteam van het EPF in 2026 een ronde langs alle deelnemende partijen. Het gaat hierbij om de presentatie van de diensten van het EPF, het ophalen van (project)ideeën, maar ook het adviseren over de wijze waarop Europa in de organisatie verankerd kan worden. De sessies bij de partners betreffen maatwerk, aangezien sommige organisaties Europa al hebben staan in de organisatie, terwijl andere organisaties nog zoekende zijn. De ronde langs Friese partijen moet leiden tot verbreden van het Europa-bewustzijn, wat uiteindelijk het aantal projectaanvragen moet stimuleren.

Het EPF-uitvoeringsteam maakt in 2026 een ronde langs de deelnemende partijen. Zo brengen we de kansen in Europa dichterbij Friese partijen en brengen we de diensten van het EPF onder de aandacht.

Lees verder op de volgende pagina

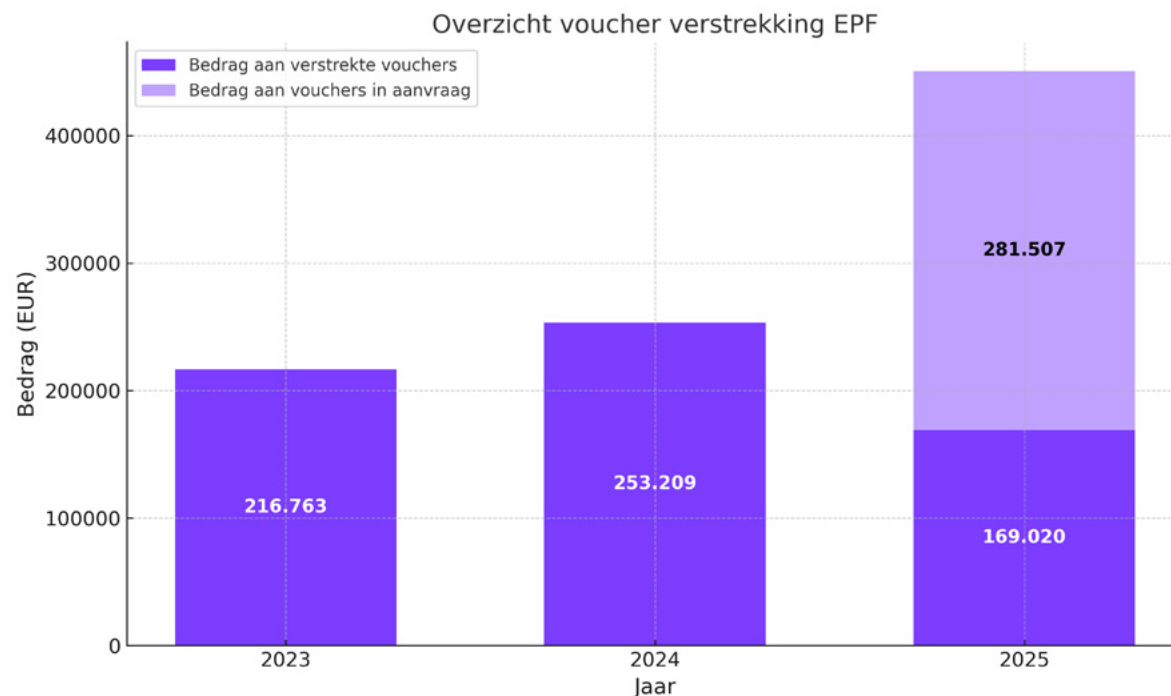

H3. Doelstellingen en visie

De vouchers voor project- en netwerkontwikkeling worden verstrekt via een provinciale subsidieregeling. Sinds de start van de subsidieregeling is een stijgende lijn te zien in het aantal aanvragen van vouchers en groeit ook de diversiteit in de aanvragers en de aangevraagde vouchers. Vonden na de eerste openstelling van de regeling vooral gemeenten het EPF voor een projectaanvraagvoucher, inmiddels worden alle vijf de beschikbare vouchers aangevraagd en zien we steeds meer bedrijven, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties de weg naar het EPF vinden. In het bijzonder de openstellingen in het najaar van 2025 van het EFRO-programma van Noord-Nederland leiden tot een groei in aanvragen van ondernemingen.

Dit heeft geleid tot een flinke toename van het aantal aangevraagde vouchers en het beschikbare budget in 2025 (zie figuur 1 hiernaast).

De vouchers moeten uiteindelijk leiden tot succesvolle subsidieaanvragen bij Europese programma's. Inmiddels zijn meerdere door EPF ondersteunde aanvragen met een Europese subsidie beloond. Een voorbeeld is het project Wind for Shipping (W4S), een Interreg Noordwest-Europa-project, dat zich richt op energiebesparing in de scheepvaart en het creëren van werkgelegenheid in kustregio's door middel van innovaties.

Figuur 1: overzicht totale budget voucheraanvragen vanaf 2023 per 13 november 2025

H3. Doelstellingen en visie

Projectvoorbeeld – W4S

W4S (Wind for Shipping) is een Interreg Noord-west-Europa-project dat 12 partners uit Nederland, Duitsland, België en Frankrijk samenbrengt. Het project is gestart in december 2024. Het heeft als doel de overgang naar duurzaam zeevervoer te ondersteunen door het gebruik van wind- aandrijvingstechnologieën te bevorderen. De deelnemende regio's zijn Pays de la Loire Bretagne (Frankrijk), Weser-Eems (Duitsland) en Fryslân (Nederland). Projectpartners zijn scheepswerven, rederijen, onderzoeksinstituten en regionale autoriteiten, die ieder hun expertise inbrengen om innovatie in de maritieme sector te ondersteunen. Het totale projectbudget bedraagt €5,7 miljoen, waarvan €3,4 miljoen wordt co-gefinancierd door de Europese Unie via het Interreg-programma. Het project richt zich op de ontwikkeling en opschaling van rotorsails en wingsails - grote verticale zeilen of roterende structuren die op schepen kunnen worden geïnstalleerd om windenergie te benutten. Deze technologieën hebben het potentieel om het brandstofverbruik met 20% tot 40% te verminderen, waardoor de uitstoot aanzienlijk kan worden teruggedrongen in lijn met de Europese klimaatdoelstellingen.

Zie voor meer informatie: <https://w4s.nweurope.eu>

Meer en betere projectaanvragen worden gestimuleerd met het verstrekken van vouchers waarmee een externe adviseur kan worden ingehuurd, of een interne projectleider kan worden vrijgesteld. De mogelijkheid van het vrijstellen van een interne projectleider is in maart 2024 geïntroduceerd met de wijziging van de (provinciale) subsidieregeling.

Begin 2025 zijn een aantal grotere wijzigingen in de subsidieregeling doorgevoerd, waaronder het opknippen van de netwerkvoucher in een voucher voor het lidmaatschap van een Europees netwerk (netwerklidmaatschapsvoucher) en een voucher voor de ontwikkeling van een nieuw Europees netwerk (netwerkontwikkelingsvoucher). Ook zijn de beoordelingscriteria in de regeling verduidelijkt en aangescherpt en is een verwijzing naar de staatssteunregels opgenomen.

De toenemende vraag vanuit het bedrijfsleven en de contacten met door bedrijven ingehuurde consultants hebben tot de waarneming geleid dat bij het verlengen van de huidige regeling in maart 2026 de subsidieregeling nogmaals dient te worden aangepast.

Uit een onderzoek door een stagiaire van de RUG blijken o.a. dat het maximumuurtarief voor de inhuur van externe adviseurs, de eindtermijn voor de inzet van een voucher (nu: indiening projectaanvraag, gewenst: afronding beoordelingsproces aanvraag) en de administratieve afhandeling van de aanvraag om aanpassingen vragen. De huidige subsidieregeling loopt t/m 28 februari 2026. Inzet is om kort na die datum de gewijzigde regeling open te stellen.

Subsidiescan EU-subsidies voor Omrin

Friese organisaties kunnen niet alleen een voucher aanvragen om een projectaanvraag op te stellen, er bestaat ook de mogelijkheid om een subsidiescan te laten uitvoeren, om een projectidee of -ideeën te laten verbinden aan Europese programma's. Omrin heeft van deze mogelijkheid gebruik gemaakt. Omrin heeft in december 2024 de strategie 2025-2029 vastgesteld, met als uitgangspunt om als koploper in circulair denken én doen een substantiële bijdrage te kunnen leveren aan de totstandkoming van een circulaire economie. Om dit te kunnen realiseren bereidt Omrin zich voor op een aantal majeure projecten die in de komende jaren moet worden gerealiseerd om nóg meer recyclebare en nuttig toepasbare deelstromen uit het huishoudelijk afval te halen en verder te werken aan CO2-emissiereductie. Omrin heeft een externe adviseur gevraagd om de strategie 2025-2029 te matchen met Europese programma's. Naast financiële steun voor thema's als innovatie en duurzaamheid kunnen Europese subsidies Omrin in contact brengen met andere Europese bedrijven, onderzoeksinstituten en overheden, waardoor Omrin (beter) kan profiteren van kennisuitwisseling, samenwerking en impact op Europees niveau.

<https://www.omrin.nl>

H4. Speerpunten 2026

4.1 Thematische prioriteiten in 2026

H4. Speerpunten 2026

Het EPF voert wat betreft projectontwikkeling twee functies uit: een loketfunctie voor Friese organisaties die een projectidee, of -plan hebben en een voucher willen aanvragen; en een aanjaagfunctie om Friese partijen dichterbij Europa te brengen en te stimuleren Europese projectaanvragen te ontwikkelen. De focus hierbij is gericht op de zes prioritaire thema's van de Blue Delta-agenda: agrofood, High Tech Systemen en Materialen (HTSM), watertechnologie, maritieme technologie, circulariteit en toerisme & gastvrijheid. Voor 2026 wordt voorgesteld om het aanjagen van projectontwikkeling te focussen op: maritieme technologie, circulair en HTSM. De eerste twee thema's waren in 2025 eveneens prioritair, maar lopen in 2025 ingezette acties door in 2026. HTSM prioriteren we voor het eerst, omdat op dit thema nog maar weinig vouchers zijn aangevraagd, terwijl daarvoor Friese bedrijven en kennisinstellingen volop kansen in Europa liggen. Dit thema pakken we op in samenwerking met het Innovatiecluster Drachten (ICD).

Met oog op het aanjagen van Europese projectontwikkeling werken we in 2026 nauw samen met de aan het EPF verbonden partijen (provincie Fryslân, de Friese gemeenten, Firda, NHL Stenden en Campus Fryslân RUG), alsook netwerkorganisaties als: Innovatiepact Fryslân (IPF), Vereniging Circulair Friesland (VCF), Ynbusiness, Friese Ontwikkelingsmaatschappij (FOM),

etc. Doel is om Friese netwerken meer Europa-bewust te maken en projectideeën te koppelen aan Europese programma's. Met oog hierop organiseert het EPF in Q2 een projectpresentatie met netwerkbijeenkomsten voor bovengenoemde organisaties.

In 2024 zijn we begonnen met het nadrukkelijker benaderen van het Friese bedrijfsleven. Uit de evaluatie van het EPF in mei-juni 2024 bleek dat vooral Friese ondernemingen achterblijven bij het doen van Europese projectaanvragen. Zowel wat betreft het regionale EFRO-programma en het Interreg A-programma Deutschland-Nederland, als Europese programma's die vanuit Brussel worden gecoördineerd (bijv. COS-ME, I3, Horizon Europe).

De focus op het Friese bedrijfsleven heeft spin-off gehad, gezien de toename van het aantal voucheraanvragen door Friese ondernemingen. Maar zoals hierboven is geconcludeerd valt er nog veel te winnen. In 2026 zetten we onze activiteiten uit 2025 voort, we volgen leads op uit ons bestaande netwerk en voeren adviesgesprekken met verschillende ondernemers in Fryslân. Dit is deels op aanvraag en deels vanuit het initiatief van EuropaPact. Ondernemers weten ons steeds beter te vinden via onze campagne op LinkedIn (i.s.m. onze communicatiepartner Compion), via regionale netwerkpartners (bijv. IPF),

rechtstreeks via onze website, of via mond op mond-reclame. In 2026 zullen we meer informatie delen over de diensten van EuropaPact t.b.v. bedrijven via de socials, ondernemersverenigingen en netwerkorganisaties.

We gaan in 2026 door met het bezoeken van relevante netwerkbijeenkomsten voor bedrijven, waar we informatie delen over de diensten van het EPF en contacten leggen met verschillende bedrijven. Zoals deze bijvoorbeeld georganiseerd worden door het ICD.

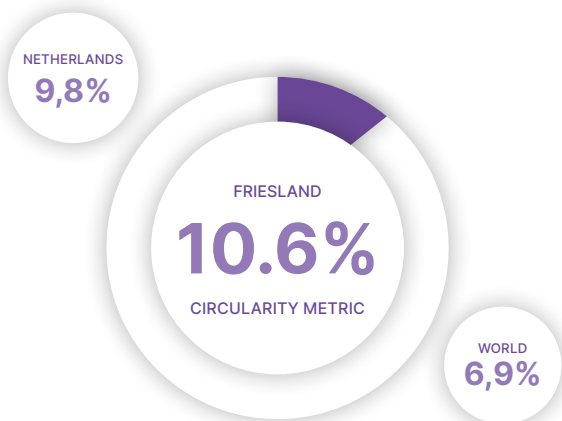
Daarnaast maken we ook deel uit van verschillende bijeenkomsten van samenwerkingspartners. Zoals de Ambitietafel Circulair financieren & innoveren, EPF-VCF Friesland Circulair EU-netwerk en Leads voor EU-funding, waarin we overleggen met: IPF, Ynbusiness, VCF, Provincie Fryslân, de NOM, SNN, RVO, FOUNDED, Rabobank en de FOM. Tijdens deze bijeenkomsten delen we onze kennis en ervaring, hier komen vaak ook weer nieuwe leads uit voort.

Naast adviesgesprekken met bedrijven, brengen we ook initiatiefnemers met elkaar in contact. Doordat wij via onze adviesgesprekken goed op de hoogte zijn van lopende initiatieven, kunnen we initiatiefnemers ook met elkaar verbinden. Zodat hier mogelijk weer nieuwe consortia uit voort komen.

[Lees verder op de volgende pagina](#)

H4. Speerpunten 2026

4.1 Thematische prioriteiten in 2026

Bron: Circularity Gap Report Fryslân (mei 2025)

1 Circulaire economie

2025 was het Fries jaar van de circulaire economie. In mei 2025 werd bekend dat Fryslân wereldwijd koploper is op het gebied van de circulaire economie. De circulaire transitie op regionaal niveau werkt. De resultaten zijn veelbelovend, maar er is nog veel te doen. Europa kan daarbij helpen. Hoewel de Green

Deal in Brussel en veel hoofdsteden onder druk staat, blijft de circulaire economie met de voor 2026 aangekondigde Circular Economy Act een prioriteit van de EU voor de komende jaren. Dat biedt mooie kansen voor Fryslân.

In 2024 hebben de VCF, de provincie Fryslân, het IPF en de gemeente Leeuwarden met hulp van het EuropaPact Fryslân een Europa-strategie voor circulair Fryslân opgesteld. De strategie draagt bij aan de ambitie om een Europese koploper in de circulaire economie te zijn, in het bijzonder in de sectoren bouw, kunststoffen en watertechnologie.

De strategie heeft in 2025 tot een aantal adviesgesprekken en voucheraanvragen voor circulaire projecten geleid. De gesprekken met de Ambitietafel Circulair financieren & innoveren en het EPF-VCF Friesland Circulair EU-netwerk zetten we in 2026 voort. Hierbij is het EFRO-programma voor Noord-Nederland een belangrijk aandachtspunt, omdat het aantal Friese aanvragen achterblijft bij die uit Groningen en Drenthe, en omdat circulariteit een belangrijke pijler is in het programma. Met dit Europese geld kan Fryslân zijn koploperspositie verstevigen en mogelijk uitbouwen.

In Q1 van 2026 organiseren EPF en VCF een gezamenlijk event voor Europa-coördinatoren en beleidsmedewerkers circulaire economie om de beide werelden beter met elkaar te verbinden en circulaire en biobased initiatieven te verbinden met Europese subsidieprogramma's.

In het eerste kwartaal van 2026 organiseren EPF en VCF een gezamenlijk event om Europa en de Friese circulaire economie dichter bij elkaar te brengen en te leren van al bestaande initiatieven.

Lees verder op de volgende pagina

H4. Speerpunten 2026

2 Maritieme technologie

De maritieme sector in Fryslân is een speerpunt met substantieel potentieel (5.600 banen, €479 miljoen toegevoegde waarde), maar groeit significant langzamer dan het landelijk gemiddelde (14% vs. 38% over de afgelopen 10 jaar). Er kan gesproken worden van gemiste groei van 1.160 banen en €100 miljoen aan toegevoegde waarde. Een ontwikkeling die haaks staat op de ontwikkeling van de circulaire economie in Fryslân. Europese subsidies kunnen bijdragen aan het omdraaien van deze ontwikkeling en van Fryslân weer een koploper maken.

In 2025 is het EPF gestart met een mapping van Europese subsidiemogelijkheden voor het maritieme cluster in Fryslân. Ook is een interviewronde gehouden bij Friese partijen om projectideeën voor Europese projecten op te halen. Het resultaat van deze acties moet in Q1 2026 leiden tot een inventarisatie van Europese kansen voor het maritieme cluster. De inventarisatie is de basis voor een startbijeenkomst in het voorjaar van 2026 waarin we samen met het maritieme cluster een netwerk willen opbouwen gericht op Europese projecten.

3 HTSM

De maakindustrie is in Fryslân goed vertegenwoordigd. Van oorsprong is de maakindustrie verbonden met bijvoorbeeld de agrofood en met bedrijven in de machine-industrie en metaal. In de hightech machine- en apparatenbouw zijn tal van Friese bedrijven actief, die innovatief zijn en in hun nichemarkt tot de wereldwijde spelers behoren. Vanuit de sector wordt tot nu toe slechts beperkt een beroep gedaan op Europese subsidies om innovaties te ontwikkelen.

Aanjager van de HTSM-sector in Fryslân en Noord-Nederland is het ICD. Het EPF staat in goed contact met het ICD, maar het gezien het lage aantal Europese projectaanvragen is het nodig om een tandje bij te steken. In 2026 zetten we samen met het ICD Europa hoger op de agenda, om Europese kansen dichterbij het Friese bedrijfsleven in het HTSM-sector te brengen.

H5. Activiteiten 2026

- 5.1 Ondersteuning van de ontwikkeling van projectvoorstellen
- 5.2 Ontwikkeling kennis en vaardigheden
- 5.3 Netwerkfunctie
- 5.4 Communicatie

H5. Activiteiten 2026

5.1 Ondersteuning van de ontwikkeling van projectvoorstellen

In 2026 gaat het EPF in zijn rol als Fries kenniscentrum voor Europese subsidiemogelijkheden door met het begeleiden van Friese partijen naar een succesvolle projectaanvraag. Hierbij zet het EPF-uitvoeringsteam zijn kennis, netwerk en vouchers in om Friese partijen te ondersteunen bij het opstellen van de projectaanvraag. Zoals hierboven aangegeven wordt het instrumentarium van de vouchers bij de wijziging van de huidige subsidieregeling verder aangepast om beter op de wensen en behoeften van het veld in te spelen.

Het EPF helpt bij de oriëntatie op Europese subsidies en het vinden van projectpartners. Bij aanvragen voor bepaalde programma's kan het EPF ook nog helpen bij het vinden van de benodigde cofinanciering. Ook kan het EPF adviseren bij het vinden van een externe adviseur die met een project- of netwerkvoucher kan worden ingehuurd. Adviesbureaus hebben in de loop der jaren hun specialismen opgebouwd, waardoor met een slimme keuze voor ondersteuning van een projectaanvraag er een hoogkwalitatieve en daardoor kansrijke projectaanvraag kan worden opgesteld. Dat laatste is niet onbelangrijk, want de concurrentie voor Europese subsidies neemt steeds meer toe. Niet alleen doordat Europa-breed steeds meer

organisaties en bedrijven de weg naar Europese subsidies weten te vinden, maar ook doordat budgetten van Europese programma's in de huidige EU-programmaperiode (2021-2027) uitgeput beginnen te raken.

De begeleiding vanuit het EPF betreft niet alleen advisering van partijen bij een individueel traject voor een Europese projectaanvraag, maar ook het verbreden van het Europa-bewustzijn door Friese partijen te wijzen op de mogelijkheden van Europese subsidies en samenwerking. We zagen in 2025 een groeiende belangstelling bij ondernemers voor een Europese subsidie, maar hier valt nog veel te winnen. In het bijzonder wat betreft de cross-sectorale samenwerking binnen Europese projecten.

Het voor 2025 gereserveerde bedrag voor de vouchers (€424.000) is uitgeput. Dit toont aan dat de belangstelling voor Europese projecten groeit. Aan de andere kant constateren we dat de budgetten van Europese programma's uitgeput raken, of dat populaire programmaonderdelen door hun budget heen raken. De verwachting is dat er minder vouchers in de laatste twee jaren van de Europese programmaperiode (2021-2027) worden aangevraagd. Het subsidieplafond wordt daarom in 2026 op €400.000 vastgesteld.

Met oog op het Friese aandeel in het EFRO-programma voor Noord-Nederland werkt het EPF nauw samen met Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN) om meer Friese MKB-ondernemingen te stimuleren een EFRO-projectaanvraag te ontwikkelen. Deze samenwerking zetten we in 2026 voort, juist omdat het EFRO-programma zich op het bedrijfsleven (MKB) richt en omdat projecten in triple helix-verband, gericht op transitie als circulair en digitaal, heel goed binnen het programma passen.

[Lees verder op de volgende pagina](#)

H5. Activiteiten 2026

5.2 Ontwikkeling kennis en vaardigheden

Het vergroten van het Europa-bewustzijn en het bevorderen van kennisuitwisseling op het gebied van Europa is één van de hoofdtaken van het EPF als Fries kenniscentrum. Deze taak is essentieel in de ontwikkeling van het EPF tot een Fries kenniscentrum voor Europese subsidiemogelijkheden, zoals Berenschot in het evaluatierapport in 2024¹ adviseerde en de Algemene Vergadering in april jl. in de besluitvorming over de nieuwe narratief tot doel heeft gesteld. Voor het verbreden van het Europa-bewustzijn zet het EPF in 2026 de volgende acties in: Europe Ready-trainingen, maatwerkbijeenkomsten, netwerkbijeenkomsten, het jaarlijkse werkbezoek aan Brussel en – vanaf 2026 – intervisiebijeenkomsten voor Europa-coördinatoren met oog op de verankering in Friese organisaties en het verbinden van lokale en regionale beleidsinitiatieven met Europese programma's.

Europe Ready Fryslân

Voor kennisontwikkeling zetten we in 2026 de Europe Ready Fryslân basistrainingen door, maar schalen we de frequentie af. In 2024 zette zich al een dalende trend in wat het aantal deelnemers betreft en die trend heeft zich in 2025 voortgezet. Het potentieel aan deelnemers neemt na hoge opkomsten in 2022 en 2023 duidelijk af.

Netwerkbijeenkomsten

In 2025 is het EPF al gestart met meer maatwerkbijeenkomsten. Deze bijeenkomsten, bijvoorbeeld rond een specifiek Europees thema, zetten we in 2026 voort. Daarnaast organiseren we in 2026 weer verschillende netwerkbijeenkomsten om het Europa-bewustzijn en de algemene kennis over Europees beleid te versterken. In 2026 ondersteunt het EPF de gemeente Leeuwarden en andere deelnemende gemeenten bij een speciale viering van Europa-dag op 9 mei.

¹ Berenschot: Een lerende evaluatie EuropaPact Fryslân (mei 2024), pag. 3, 38-39

Lees verder op de volgende pagina

H5. Activiteiten 2026

📍 Werkbezoek Brussel tijdens EWRC2026

Na succesvolle werkbezoeken van de Friese delegatie aan Brussel tijdens de Europese Week van Regio's en Steden (EWRC) in 2023, 2024 en 2025, waarmee een traditie is geboren, organiseren we ook in 2026 een tweedaags werkbezoek. Dit werkbezoek vindt plaats tijdens de EWRC2026 in de week van 12 t/m 15 oktober 2026. Met de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2026 in acht nemend, richten we het programma in op de stand van zaken wat betreft de aankomende Europese programmaperiode (2028-2034), als ook voor nieuwe lokale bestuurders op het functioneren van de EU en de link met het lokale beleid.

📍 Onderlinge kennisdeling en -uitwisseling

In 2026 wordt doorgegaan met het organiseren van kennissessies over Europese aangelegenheden, zoals voor financial controllers van EU-projecten, waarmee in 2025 een start is gemaakt. In 2026 maken we een start met intervisiebijeenkomsten gericht op het functioneren van Europa-coördinatoren en het verankeren van Europa in organisaties. Volgens het startdocument voor de Friese Projectenmachine (december 2020)² draagt iedere partner zorg voor inbreng in het samenwerkingsverband, borging in de interne organisatie en voor communicatie/promotie en het betrekken van stakeholders. De inbreng is gebaseerd op de omvang per gemeente, cluster, of kennisinstelling.

Inmiddels heeft een groot deel van de partners een Europa-coördinator in de eigen organisatie aangesteld. Bij veel beginnende coördinatoren bestaat behoefte om te leren van collega's, die al langer in functie zijn en die bepaalde stappen al hebben gezet met het verankeren van Europa in de eigen organisatie en communicatie richting lokale betrokkenen. De kennisdeling wordt opgepakt in nauwe samenwerking met de Thorbecke Academie van NHL Stenden, die een leergang opzet voor Friese Europa-coördinatoren.

² Definitief ontwerp Friese Projecten Machine (16 december 2020), pag. 17

H5. Activiteiten 2026

5.3 Netwerkfunctie

Het EPF werkt al nauw samen met verschillende verenigingen (o.a. VCF) en clusterorganisaties, maar de inzet hierop wordt in 2026 geïntensiveerd. Hierbij wordt nadrukkelijk een beroep gedaan op de aan het EPF deelnemende partijen, die vaak in nauw contact staan met bedrijven en organisaties die onderdeel zijn van de cluster(organisatie)s.

Het EPF blijft, o.a. met de netwerklidmaatschap- en netwerkontwikkelingsvoucher, Friese organisaties stimuleren om deel te nemen aan Europese netwerken. Deelname aan een Europees netwerk levert niet alleen meer kennis op, maar leidt vaak ook tot deelname aan projecten. Actieve leden binnen Europese netwerken vallen op en worden vaak gevraagd deel te nemen aan Europese projecten. De netwerklidmaatschapsvoucher is speciaal hiervoor ontworpen; de voucher kan worden aangevraagd om de eerste twee jaar van een nieuw lidmaatschap van een Europees netwerk te financieren. Met de voucher kan als het ware een proefabonnement genomen worden voor maximaal twee jaar, waarin het netwerk verder verkend kan worden.

Het EPF zet in 2026 zijn rol als makelaar tussen Friese partijen en Europese partners voort. Het EPF beschikt over een netwerk van Nederlandse en buitenlandse organisaties, die benaderd kunnen worden als projectpartner.

5.4 Communicatie

Website

De EPF-website is in 2025 geactualiseerd en meer op potentiële aanvragers van vouchers aangepast. Bovendien is een meer uitgebreide Engelse versie online geplaatst. Belangrijkste toevoeging in 2025 is een webpagina met voorbeelden van Europese projecten in Fryslân, die met advies en een voucher van het EPF zijn ondersteund.

In 2026 bouwen we de website verder uit met meer informatie over Europese projecten als voorbeeld voor andere Friese organisaties. Ook blijven we werken aan het formuleren van de informatie op maat, zodat potentiële voucheraanvragers snel en in heldere taal hun informatie op de site kunnen vinden.

Sociale media/nieuwsbrief

In 2024 en 2025 is met hulp van communicatiepartner Compion nadrukkelijk met LinkedIn ingezet op Friese netwerken, in het bijzonder die van bedrijven. Dit heeft tot een grotere naamsbekendheid geleid en uiteindelijk tot meer aanvragen voor advies of een voucher.

In 2026 blijven we LinkedIn inzetten voor communicatie met de Friese netwerken, maar bouwen we de specifieke campagne gericht op naamsbekendheid bij bedrijven af. De naam van het EuropaPact is inmiddels bij veel partijen bekend. Het gaat er de komende jaren vooral om het Europa-bewustzijn te verbreden bij Friese partijen, zodat hier uiteindelijk meer en betere projectaanvragen uit voortkomen.

De EPF-nieuwsbrief wordt in 2026 weer viermaal gepubliceerd. De nieuwsbrief willen we meer gaan inzetten voor de kennisdeling en -uitwisseling waar bij veel Friese partijen behoefte aan is.

Events en netwerkbijeenkomsten

Kennisuitwisseling en informatieverstrekking zijn belangrijke taken van het EuropaPact. Hiervoor worden de website, sociale media en nieuwsbrief ingezet, maar ook fysieke bijeenkomsten georganiseerd. Naast het jaarlijkse werkbezoek aan de EWRC in de tweede week van oktober, organiseren wij in 2026 drie netwerkbijeenkomsten voor Friese partijen. Doel is hierbij om de interactie tussen de deelnemers te stimuleren, waardoor het uitwisselen van kennis wordt versterkt.

Lees verder op de volgende pagina

H5. Activiteiten 2026

Webinar

In juli 2025 heeft het EPF een webinar uitgezonden over de Europese kansen op lokaal niveau. Het webinar vormde hiermee een middel van de deelnemende partijen aan het EPF om te tonen wat het EPF inhoudt en welke resultaten er tot op dat moment door het EPF zijn geboekt.

In maart 2026 vinden er gemeenteraadsverkiezingen plaats. Hierdoor treden weer veel nieuwe Raadsleden toe. We organiseren in 2026 wederom een webinar om de startende Raadsleden te introduceren in Europa en het EPF.

Monitoring

NHL Stenden heeft in 2024 en 2025 een database ontwikkeld, die fungeert als monitoringstool voor de door Fryslân binnengehaalde Europese subsidies. De tool ging begin 2025 online en is publiekelijk toegankelijk. Met de speciaal ontworpen database kan voor een groot aantal EU-fondsen gemonitord worden hoeveel EU-subsidie naar Fryslân komt, wie vanuit Fryslân deelneemt, op welke Europees thema, etc. Daardoor is de monitoringstool niet alleen een handig instrument om te meten of Fryslân zijn doelstellingen op het gebied van EU-subsidies behaalt, de eerdergenoemde €130 miljoen tijdens de huidige programma-periode, maar ook een goed communicatiemiddel naar de regio toe om op de kansen in Europa te wijzen.

Vanaf 2026 wordt de monitoringstool benut voor het maken van analyses door studenten van NHL Stenden over de inzet van Europese fondsen in Fryslân. De onderwerpen van de analyses worden afgestemd met de Aanjagersgroep, het ambtelijke platform van het EPF.

H6. Het EPF ná 2027

In 2024 heeft adviesbureau Berenschot het EPF geëvalueerd.³ De evaluatie was in eerste instantie bedoeld voor een besluit over de voortzetting van het EPF tijdens de periode 2025 t/m 2027, maar in het eindrapport is ook een advies opgenomen over de periode ná 2027. De huidige samenwerkingsovereenkomst loopt in december 2027 af.

In december 2025 is het principebesluit genomen om het EPF ook ná 2027 voort te zetten, parallel aan de nieuwe Europese programmaperiode: 2028-2034. In 2026 nemen de deelnemende partijen aan het EPF een intern besluit of zij aangesloten blijven, zodat in 2027 de nieuwe samenwerkings- overeenkomst kan worden ondertekend.

Met oog op de toekomst is een nieuw narratief voor het EPF geformuleerd door de Algemene Vergadering: “Het EPF is een kenniscentrum dat op basis van een gezamenlijke en gedragen Europa-agenda doet aan deskundigheidsvorming en partijen uit de triple helix rond het thema Europa bij elkaar brengt. Het uiteindelijke doel is de ontwikkeling van de Friese regionale economie in brede zin. De insteek van het EPF is

thematisch en heeft tot doel om partijen bij elkaar te brengen door bewustwording over en kennis van Europa te vergroten, mensen met een aanvraag te helpen, service te verlenen.”

Wat betreft de bewustwording wordt bestuurlijk en ambtelijk geconstateerd dat op het vlak nog stappen moeten worden gemaakt. Ten eerste dient Europa beter in de organisaties van aan het EPF deelnemende partijen en partners verankerd te worden. Het zelflerend vermogen van organisaties moet hierbij versterkt worden. Europa mag niet het ‘eigendom’ van een enkele medewerker zijn, want hierdoor is een organisatie te kwetsbaar. Door gezamenlijk de kennis te delen en daarmee te borgen, dringen we de kwetsbaarheid terug.

Ten tweede bestaat er in de brede zin een gebrek aan organisatiekracht. Lokaal en regionaal is er de uitdaging om Friese netwerken op Europa te bouwen en Friese partijen dichterbij Europese programma's en dus projecten te brengen. Daar is extra inzet voor nodig. Met oog op de nieuwe Europese programmaperiode in 2028, waarbij de meeste Europese pro-

gramma's in 2029 weer worden opengesteld, wordt in 2028 extra menskracht ingehuurd om Fryslân klaar te stomen voor de nieuwe Europese programma's. Hiermee willen we een vliegende start maken in de nieuwe programmaperiode en de steeds hevigere concurrentie om Europese subsidies in Fries voordeel slechten.

We zorgen ervoor dat Fryslân in 2028 Europe-ready is voor de nieuwe Europese programmaperiode (2028-2034).

³ Berenschot: “Lerende evaluatie EuropaPact Fryslân” (mei 2024)

H7. Organisatie en financiën

- 7.1 Governance
- 7.2 Organisatie
- 7.3 Begroting 2026

H7. Organisatie en financiën

7.1 Governance

De governance van het EPF sluit nauw aan bij de wijze waarop een vereniging is georganiseerd: een Algemene Vergadering (AV) neemt de besluiten en controleert het dagelijks bestuur; de Stuurgroep fungeert als dagelijks bestuur en doet voorstellen aan de AV en stuurt de programmamanager aan; een ambtelijke commissie adviseert de programmamanager en de Stuurgroep. In 2026 staan de volgende vergaderingen gepland:

- Algemene Vergadering (op 4 februari en 9 december 2026);
- Stuurgroep (op 21 januari, 22 mei, 26 augustus en 12 november 2026);
- Aanjaaggroep (maandelijks m.u.v. de zomermaanden);
- Europanetwerk (maart, mei (viering Europadag) en november 2026).

7.2 Organisatie

Sinds februari 2025 zijn alle posities van het EPF-uitvoeringsteam ingevuld. Sinds april 2025 maakt ook een communicatieadviseur van Firda voor één dag per week deel uit van het uitvoeringsteam. Hiermee is het uitvoeringsteam op orde gebracht en is alle inhuur stopgezet.

Het EPF-team is nu als volgt samengesteld:

- Programmamanager, 1fte.
- Senior-adviseur, 1 fte.
- Programmasecretaris, 1 fte.
- Programmamedewerker, 1 fte.
- Officemanager, 0,6 fte.
- Communicatieadviseur, 0,2 fte.

H7. Organisatie en financiën

7.3 Begroting 2026

In 2025 wordt gewerkt met een begroting van in totaal: €1.457.000.
Het subsidieplafond bedraagt in 2026: €400.000,-. De begroting voor 2026 is als volgt:

Inkomsten

Bijdrage provincie	485.000
Bijdrage gemeenten	665.000
Bijdrage kennisinstellingen	7.500
Plus inkind bijdragen Firda en NHL Stenden t.w.v. 125.000	
Totaal inkomsten	1.157.500
Reserve	300.000
Totaal baten	1.457.500

Uitgaven

Organisatie		Bedrijfsvoering	
Bijdrage capaciteit EPF	513.705	Huur onroerende zaken	12.000
Bijdrage capaciteit Financiën	10.000	Kantoorkosten	45.000
Bijdrage capaciteit Subsidiezaken	50.000	(ICT, accountant, representatiekosten, reiskosten)	
Inzet office manager	40.000	Communicatie	35.000
Inzet beoordelingscommissie	10.000	Ontwikkeling kennis en vaardigheden	41.295
		Europe Ready Fryslân	2.295
Totaal	623.705	Werkbezoek EWRC2025 in Brussel	39.000
		Reserve	300.000
Subsidieplafond vouchers		Totaal	433.295
Totaal	400.000		

Totaal baten	1.457.000
Totaal uitgaven	1.457.000
Totaal	0